

Uden for Betænkningen var der ikke stillet Ændringsforslag.

Lovforslagets Paragraffer, de stillede Ændringsforslag samt Spørgsmaalet om Lovforslagets Overgang til tredje Behandling sættes til Forhandling under eet.

Ordføreren (Erik Appel): Det nedsatte Udvalg har som meddelt i Betænkningen afholdt en lang Række Møder, og navnlig de første Forhandlinger var ret indgaaende. Der vistest fra alle Udvalgsmedlemmers Side stor Interesse for Friskolen. Der var saaledes fuld Enstemmighed om at anerkende Friskolens historiske Mission over for den danske Folkeskole. Enigheden var knap saa stor med Hensyn til Friskolens vedvarende Betydning, men det blev dog fra alle Sider hævdet, at det maatte anses for gavnligt, at der var en fri Skoleform, som kunde tage Karakteren af en Øvelsesskole til Prøvelse af naturligt fremkomne nye Skoletanker. Det var Grundtvigs og Kolds Tanker, den oprindelige Friskole prøvede og førte til Sejr i Barneskolen. Der kunde, var man enig om, i Fremtiden komme videregaaende Tanker frem, og da var det hensigtsmæssigt med et naturligt Hjemsted til Virkeliggørelsen af dem. Jeg maa mene, at det har sin store Værdi, at en Erkendelse af den danske Friskoles Betydning som den her nævnte har faaet Tilslutning fra alle Sider i dette høje Ting.

Samtidig med at denne Erkendelse er traadt klart frem, er der af flere Udvalgsmedlemmer ytret Frygt for, at den ret store Forhøjelse af Statstilskuddet skulde friste visse Forældrekrede til at danne Friskole af mindre ideelle Grunde. Man ønskede derfor, at der skulde sættes en Begrænsning for de offentlige Tilskud, saaledes at Forældrekrede blev nødt til stadig at bringe et økonomisk Offer til deres egne Skoler. En saadan Begrænsning er der sat ved Tilføjelsen af et nyt Stykke til § 8, hvorefter der for alle Tilskud fra Statens, Kommunens og Institutioners Side sættes en Maksimumsgrænse paa 80 pCt. af Friskolens aarlige Driftsudgifter. Der bliver saaledes en Margin paa 20 pCt. til Friskolens Forældrekrede, hvilket maa findes rimeligt, naar man ikke vil gaa helt over til saakaldte flydende Skolepenge. For yderligere at begrænse en hovedkuld's Dannelse af Privatskoler ønskede man fra kommunistisk Side en Karenstid paa 5 Aar for nyoprettede Skoler, men derfor vil Partiets Ordfører sikkert gøre nærmere Rede. Jeg skal blot nævne, at der

var nogen Sympati for Ændringsforslaget, som det er fremsat, men den højtærede Minister mente af flere Grunde ikke at kunne medvirke til Ændringens Gennemførelse, hvorfor Flertallet nægtede at give sin Støtte, og jeg skal derfor anbefale at stemme imod det af de ærede Medlemmer Hr. Nørlund og Frøken Inger Merete Nordentoft stillede Ændringsforslag. I øvrigt maa jeg tilføje, at Ændringsforslaget til § 23 om en Begrænsning af Statstilskuddet til 3,5 Mill. Kr. sigter imod en Begrænsning af Nyoprettelse af Privatskoler ud fra samme Motivering som den af de to nævnte ærede Medlemmer fremførte.

Om alle de øvrige Ændringer er der opnaaet Enighed. Jeg skal kort omtale dem. Den indledende Titel „Friskolens Begreb“ er ændret til „Friskolens Skoleform“, der nøje svarer til Indholdet af § 1.

I § 6 er der indført den Ændring, at Undervisningsministerens Godkendelse af den valgte tilsynsførende skal ske efter indhentet Erklæring fra Skoledirektionen, idet man maa gaa ud fra, at Skoledirektionen har et lokalt Kendskab, der kan være vejledende for Ministeriet.

I § 7 er der foretaget en ret betydelig og betimelig Ændring ved Kravet om 15 Elever i hvert Kalenderaar som Grundlag for Statstilskud. Ændringen gaar ud paa, at Tallet 15 skal fremgaa som et Gennemsnitstal af 3 Kalenderaar. Man vil forstaa Betimeligheden af dette, naar man betænker, at et Dødsfald eller Sygdom i en Børneflokk paa 15 efter den oprindelige Ordlyd af Paragraffen kunde berøve Friskolen hele Statstilskuddet, hvorefter den skulde tjene sig op dertil igen. I øvrigt gælder for de Skoler, der nu har under 15 Elever, den gamle Regel, at de kan nøjes med 10, naar de i det sidst forløbne Kalenderaar har haft dette Børneantal.

Til § 9, Litra b, er der sket en Tilføjelse, som tilsigter at tilstaa Friskolen Frihed til at give de Lærerinder, der kun udfører en Forskolelærerindes Gerning i de yngste Klasser, Løn svarende til denne Gerning.

Endvidere er der sket den Ændring, at en Leder af en Privatskole ikke skal sikres Førstelærerløn, medmindre Undervisningsministeren finder det begrundet. Man vil med denne Nedskæring hindre, at en Mand af rent forretningsmæssige Aarsager paatager sig Ledelsen af en Privatskole, hvad der jo ikke kan være Hensigten.

Med Hensyn til Bestemmelserne om Hjemmeundervisningen er der foretaget en Indsnævring i den tilladte Kontrolprøve til